Anbefalinger

Ukom

NÅR HELHETEN GLIPPER – MANGLENDE KONTINUITET I PREOPERATIVE FORLØP

Anbefalinger

Publisert 16. juni 2026

ISBN 978-82-8465-047-0

Ukom har undersøkt to pasienthendelser. Pasientene hadde risikofaktorer som påvirket deres behandlingsforløp. Vi har undersøkt systemene rundt preoperative pasientforløp.

Oppdatert informasjon om pasienters helhetlige helsetilstand har betydning for valg som tas i behandlingsforløp. Undersøkelsen viser viktigheten av at systemene gir helsepersonell rom for å stoppe opp, stille spørsmål og endre plan når risiko avdekkes.

Våre anbefalinger beskriver en retning og et ambisjonsnivå, men ikke konkrete tiltak.

Ukom anbefaler sykehusene å gjennomgå egne systemer rundt preoperative forløp for å vurdere om de oppfyller disse forutsetningene for trygg behandling.

1. Ukom anbefaler at sykehusene legger til rette for at helsepersonell kan gjøre en helhetlig og systematisk vurdering av pasientens helsetilstand før og under behandling

Sykehus må ha et system for å gjennomføre en helhetlig vurdering av pasientens helsetilstand, både før behandlingsvalg tas og gjennom hele behandlingsforløpet.

Dette kan innebære:

- strukturerte vurderinger av skrøpelighet hos eldre og sårbare pasienter
- innhenting av supplerende informasjon fra pårørende
- samvalgsprosesser der pasientens egne ønsker inngår i beslutningsgrunnlaget
- styrking av pasienten før behandlingsstart, dersom det er nødvendig

Ved pasientforløp som involverer flere sykehus, er det viktig at systemet sikrer kontinuitet og informasjonsflyt, slik at endringer i pasientens tilstand blir fanget opp og vurdert av leger som kjenner pasienten.

2. Ukom anbefaler at sykehusene utformer preoperative rutiner slik at helsepersonell kan oppdage endringer i pasientens tilstand og justere behandlingsplanen

Sykehus må ha preoperative rutiner som blir praktisert slik at de fanger opp pasientens risikofaktorer og helsetilstand og fungerer som sikkerhetsbarrierer.

Sykehus må ha systemer som fanger opp pasienter som ikke har gjennomført planlagt preoperative undersøkelser, og sørge for at en samlet vurdering kan gjøres før operasjon.

3. Ukom anbefaler at sykehus sikrer at helsepersonell har en felles forståelse for når det er behov for å tilegne seg journalopplysninger

Det er nødvendig å ha tilstrekkelig informasjon om pasienten for å gjøre gode kliniske vurderinger i en behandlingssituasjon. Det må derfor være tydelig for helsepersonell når det er lovlig adgang til å lese journalopplysninger, også fra andre sykehus.

4. Helseforetak og regionale helseforetak må sørge for tydelig ansvarsplassering i forløp som involverer flere behandlingssteder

Sykehus må sikre at det er klart hvem som har ansvaret for å fange opp endringer i pasientens tilstand og at nødvendig informasjon blir utvekslet. Regionale helseforetak må tydeliggjøre ansvaret for det videre forløpet overfor det sykehuset som starter behandlingen.

5. Ukom anbefaler at forbedringstiltak blir utformet slik at de støtter, og ikke svekker helsepersonells ansvar for å utøve klinisk skjønn.

Sykehus som innfører tiltak for bedre ressursbruk eller styrer aktivitet gjennom målinger, må sikre at tiltakene ikke påvirker helsepersonells ansvar for å utøve klinisk skjønn, for eksempel i vurderingen av behovet for undersøkelser og prøver.

Statens undersøkelseskommisjon
for helse-og omsorgstjenesten

Postboks 225 Skøyen
0213 Oslo
E-post: post@ukom.no
Org nr: 921018924